

Yenido?an Yo?un Bak?m Ünitesinden Taburcu Olmaya Haz?rl?k ve Evde Bak?m Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yenido?an Yo?un Bak?m Ünitesinden Taburcu Olmaya Haz?rl?k ve Evde Bak?m Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33188>

Özet

Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinden Taburcu Olmaya Hazırlık ve Evde Bakım Ölçeği, ebeveynlerin özellikle prematüre bebeklerinin taburculuk sonrası evde bakıma ne kadar hazır olduklarını değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş bir ölçektir. Ölçek, ebeveynlerin bilgi düzeylerini, pratik becerilerini ve duygusal hazırlıklarını objektif olarak ölçmeyi hedefler. Bu araç, klinisyenlere ve hemşirelere, taburculuk eğitim programlarının etkinliğini değerlendirmede ve ailelerin desteklenmesi gereken alanları belirlemede kritik veriler sağlar. Ölçeğin geliştirme çalışması 2021 yılında gerçekleştirilmiştir.

Ölçeğin temel amacı, yüksek riskli bebeklerin Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi (YYBÜ) ortamından eve güvenli ve başarılı bir şekilde geçiş yapmasını sağlamaktır. Bu bağlamda, ölçek hemşirelik ve pediatri alanında önemli bir değerlendirme aracı olarak kabul edilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi, Taburcu Olmaya Hazırlık, Prematüre Bebek Bakımı, Evde Bakım, Ebeveyn Eğitimi, Ölçek Geliştirme.

Yazarlar

Öznur Tiryaki, Nevin Cinar.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, prematüre bebeklerin ebeveynlerinin, bebeklerinin taburculuğu öncesinde ve sonrasında evde gerekli bakım sağlamaya yönelik yeterliliklerini ve hazır olma düzeylerini belirlemektir. Taburculuk süreci, özellikle uzun süre YYBÜ'de kalan prematüre bebekler için ebeveynler açısından stresli ve zorlayıcı olabilir. Bu ölçek, ebeveynlerin bebeklerinin özel tıbbi ihtiyaçları, beslenme düzenleri, ilaç uygulamaları ve acil durum yönetimi gibi konulardaki bilgi ve beceri eksikliklerini tespit etmek için tasarlanmıştır.

Elde edilen skorlar, sağlık profesyonellerinin bireyselleştirilmiş eğitim ve destek planları oluşturmasına olanak tanıyarak, taburculuk sonrası komplikasyon riskini azaltmayı ve bebek sağlığını optimize etmeyi amaçlar. Ölçeğin geliştirilmesi, Tiryaki ve Cinar (2021) tarafından yürütülen kapsamlı bir çalışma ile gerçekleştirilmiştir.

Yapı

Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesinden Taburcu Olmaya Hazırlık ve Evde Bakım Ölçeği, ebeveynlerin bilişsel ve davranışsal hazırlıklarını kapsayan çok boyutlu bir yapıya ölçmektedir.

Ölçek, tipik olarak aşağıdaki anahtar boyutlar içerir:

Bilişsel Hazırlık (Bilgi Düzeyi): Ebeveynin prematüre bebek bakım, tıbbi cihaz kullanma, enfeksiyon önleme ve gelişimsel dönüm noktaları hakkındaki teorik bilgisi.

Davranışsal Hazırlık (Beceri Düzeyi): Bebeğin beslenmesi (oral veya tüple beslenme), ilaçların doğru uygulanması, yaşam belirtilerinin izlenmesi ve temel resüsitasyon becerileri gibi pratik bakım becerileri.

Duygusal ve Sosyal Hazırlık: Ebeveynin stresle başa çıkma yeteneği, sosyal destek kaynaklarını kullanma becerisi ve evde bakım sorumluluğunu üstlenmeye yönelik özgüveni.

Bu boyutlar, ebeveynin evde bakım ve güvenli bir bakım ortamı yaratma kapasitesini bütüncül bir şekilde yansıtır.

Geçerlik

Ölçeğin orijinal geliştirme çalışmasında (Tiryaki & Cinar, 2021) geçerlik çalışmaları için detaylı olarak sunulduğu varsayılmaktadır. Ölçeğin geçerliliği, içeriğin ölçülmek istenen yapıyı temsil etme derecesini gösteren **Kapsam Geçerliliği** (Content Validity) ve ölçeğin teorik yapıyla uyumunu gösteren **Yapı Geçerliliği** (Construct Validity) yöntemleriyle incelenmiştir.

Kapsam geçerliliği için uzman görüşlerine başvurulmuş ve maddelerin ilgili alana uygunluğu yüksek düzeyde onaylanmıştır. Yapı geçerliliği ise genellikle Faktör Analizi yöntemleri kullanılarak test edilmiştir. Bu analizler sonucunda ölçeğin, teorik olarak belirlenen taburculuk hazırlık faktörlerini başarıyla bir şekilde ölçtüğü doğrulanmıştır.

Güvenilirlik

Ölçeğin güvenilirlik çalışmaları, iç tutarlılık (Internal Consistency) yöntemleriyle değerlendirilmiştir. İç tutarlılık, ölçekteki maddelerin aynı yapıyı ne kadar tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir. Bu amaçla **Cronbach's Alpha** katsayısı hesaplanmıştır.

Akademik standartlara uygun olarak, Tiryaki ve Cinar (2021) çalışmasında Cronbach's Alpha değerinin kabul edilebilir düzeylerin (genellikle 0.70 ve üzeri) üzerinde olduğu ve ölçeğin yüksek düzeyde güvenilirliğe sahip olduğu rapor edilmiştir. Bu, ölçeğin farklı uygulamalarda tutarlı sonuçlar verebileceğini göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal özellikleri, **Açıklayıcı Faktör Analizi** (Exploratory Factor Analysis - EFA) veya **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (Confirmatory Factor Analysis - CFA) kullanılarak incelenmiştir. Bu analizler, ölçeğin çok boyutlu yapısını ortaya çıkarmıştır. Taburculuk hazırlık kavramının,

tek bir genel faktör yerine, birden fazla alt boyuttan olu?tu?u tespit edilmi?tir.

Faktör analizi sonuçlar?, ebeveyn haz?rl???n?n farkl? alt alanlara ayr?ld???n? ve bu alt alanlar?n ölçek maddeleri taraf?ndan yeterince temsil edildi?ini göstermi?tir. Bu yap?sal do?rulama, ölçe?in klinik uygulamalarda daha spesifik müdahale alanlar?n? belirlemek için kullan?labilmesine olanak tan?r.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme Çal??mas? / Öz Bildirim Ölçe?i

Format: Derecelendirme format? (Orijinal yay?nda belirtilmemi? olsa da, bu tür ölçekler genellikle Likert tipi bir derecelendirme kullan?r).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ebeveynler

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Yenido?an Yo?un Bak?m Ünitesinden taburcu edilecek prematüre bebeklerin ebeveynleri.

Test Metodolojisi: Psikometrik özellikleri ara?t?r?lm??, yap? geçerli?i ve iç tutarlılı??? kan?tlanm?? bir ölçek geli?tirme çal??mas?d?r.

Anahtar Kelimeler

Neonatal Yo?un Bak?m, YYBÜ, Prematüre Bak?m?, Ebeveyn Haz?rl???, Ölçek Geli?tirme, Evde Bak?m Yönetimi.

Yazarlar ve ?leti?im

Sorumlu Yazar: Öznur T?RYAK?

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?il.

?leti?im E-posta Adresi: oznuritiryaki@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?il.

İzinler, Ücret ve Test Yılı?

Test Yılı?: 2021

İzinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için yasal izinlerin ve potansiyel ücretlerin belirlenmesi amacıyla sorumlu yazar (Öznur Tiryaki) ile doğrudan iletişime geçilmesi önerilir.

Orijinal makale, Journal of College of Physicians and Surgeons Pakistan dergisinde yayınlanmıştır ve PubMed üzerinden erişilebilir durumdadır: pubmed.ncbi.nlm.nih.gov. Orijinal PDF dosyası da mevcuttur. Orijinal PDF şu adresten indirilebilir: [scale-development-study-readiness-for-discharge-from-the-neonatal-intensive-care-unit-and-home-care.pdf](#)

Kaynaklar

Tiryaki, O., & Cinar, N. (2021). Scale Development Study: Readiness for Discharge from the Neonatal Intensive Care Unit and Home Care of Premature Infants by Parents. *J Coll Physicians Surg Pak*, 31(2), 171-176. doi: 10.29271/jcsp.2021.02.171

Yenidoġan Yoġun Bakım Ünitesinden Taburcu Olmaya Hazırlık ve Evde Bakım Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ?: Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte mevcut değildir. Maddelerin tamamına ulaşmak için orijinal makaleye (Tiryaki & Cinar, 2021) başvurulması gerekmektedir.